

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXIX. Sitne licitus Imaginvm Sacrarum vsus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

nas reliquiarum. Quæ plura desuper
luculentè Scriptura testatur, videre est in
meo *Antichristop.* p. 1. q. 23.

II. Quid CONCILIA complura
memorem? 1. *Nycanum* II. Act. 3. an-
no 558. vocat *S. Reliquias, fontes salutare*
beneficiorum Dei; & excommunicat ea-
rum contemtores. 2. *Gangrense*, ante
1200. annos, damnauit Eustathianos; qui
Martyrum Memorias inire fugiebant;
quòd Corpora etiam Sanctorum puta-
rent immunda. 3. *Carthaginense*. V. an-
no 397. euerit iussit aras, vbi non essent re-
liquiæ; ne populus superstitione teneret-
ur. 4. *Braccaracense* III. anno 563. iu-
bet thecam eum reliquiis in supplicatio-
nibus per Sacerdotem præferri, 5.
Atogunetinum sub Carolo Magno, vetat
transferri corpora Sanctorum absque li-
centia Episcopi. 6. *Lateranense* III.
Sanctiuit, ne vllius coli inciperentur re-
liquiæ, citra Papæ infallibilem Autori-
tatem.

III. SS. Patrum nimbum densissi-
mum vide in *Bellarmin. libr. 2. de Sanctis*
cap. 7.

IV. Ibid. vide testata Miracula ad se-
pulera, ad S. Ossa; in Inuentione corû;
in Translationibus; In eorum sub aris
inclusionem. &c.

V. Accedunt putidissima Sectariorû
Mendacia, quibus nos & S. Reliquias o-
perare nil erubescunt. De quibus con-
tule meum *Mendacem Antipap.* p. 1. q. 7.
Istis adde futiles argutationes eorûdem,
refutatas in mea *Genealogia part. 1. que-*
stio 22.

Q V Æ S T I O LXXIX.

*Sitne licitum Imaginum Sacrarum
vjus?*

CALVINVS *Instit. lib. 1. c. 11.* tria asse-
rit. 1. Deo inuisibili visibilem fieri i-
maginem, nefas. 2. Christi & Sanctorum
imagines non prohibitas; sed non in templis
ponendas. 3. Eisdem non valere ad instru-
ctionem vllam; sed delectationem solam.
De his vide meam *Genealogiam part. 1. que-*
stio. 23.

DE I. DEO inuisibili visibilem imaginem
fieri nefas, SVADET, 1. Scripturis *Exod. 20.*
Non facies tibi sculpsile. *Deut. 4. Imaginem*
nullam vidisti: Obserua ergo te, ne forte dece-
ptus facias tibi vllam similitudinem. &c. 2.
Quia Conc. *Elbertinum* id vetuit. 3. Quia
August. l. de Fid. c. 7. esse nefas ait. &c. 4.
Quia periculum aperit errori. *Itaque si Gre-*
gorius in schola spiritus edoctus fuisset, nunquam
dixisset Imaginem sacrarum librum. 5.
Quia Imagines sunt absentium; at præsens
vb que Deus est. Quidam Catholici senti-
unt idem; ideoque aiunt; Dei imagines to-
lerari in Ecclesia; non probati.

AVTOR. Vt quidam orthodoxi
de imaginibus Dei sentiant transuer-
sum; at non de Christi ac Sanctorum.
Caluiniana verò ea est techna, vt, cum sibi
docuisse videbatur illicitas Dei esse i-
magines, protinus triumphum canat de
hoc; Non licitum vllam colere imagi-
nem.

AT DEVM effigiare fas est. 1. Quia
Angeli, *Exod. 25. & 3. Reg. 6.* picti scul-
ptique sunt, ad Pædagogiam populi: Er-
go & Deus potest; sit licet spiritus. 2.
Quia Deus humana visus in forma est
Adæ. *Genes. 3.* Iacob, scalæ innixus. *Genes.*
28. Prophetis, sedere in folio. Et Sp. San-
ctus specie columbæ visus est. *Matth. 3.*
Angeli item per se pè apparere. 3.
Quia Scriptura Deo membra tribuit hu-
mana, etsi in corporeum esse doceat. 4.
Quia pinguntur etiam Virtutes, quæ nec
spiritus quidem sunt. 5. Quia Homo
Dei

Dei imago est : ergo Deus potest effigiari.

Concil. Trid. Sess. 25. monet interim concionatores, exponant sapius, quid, quatenusque colatur in icone. Pictura autem trifariam fit. 1. Ad perfectam formæ expressionem. 2. Historicæ, ut si creatio mundi, Immolatio Isaaci. &c. pingatur. 3. Ad declarandam rei naturam seu qualitatem analogicis. Sicut virtutes, Angeli. Primo modo solum corpora; Secundo omnia, pingi cōsueverunt, etiam ipse Deus. Equibus promta

RESPONSIO est ad argumenta Caluini.

AD I. ET II. Scripturæ & Concil. loquuntur de pictura primi generis: qua DEVM effigiari nefas, & impote.

AD III. Patres, autem de simulacris gentium, aut de pictura primi generis loquuntur.

AD IV. Iniuria sibi S. Gregorio.

AD V. Picturæ causa est non solum rei absentia, sed maximè, quia videri oculis nequit; ut nequit Deus, tametsi præsens.

DE II. CALVINVS *Inst. l. 1. c. 12.* Christi & Sanctorum imagines, ut pingi sculpine prohibita non sint; in templis tamen proponi minimè oportet.

SVADET istis. 1. Quia primis 500. annis nullæ in templis imagines visæ. 2. Quia Conc. Elibertinum interdixit. 3. Quia erecta in templo statua signum facit idololatriæ. 4. Quia templa sunt instituta pro baptismo, & Cœna, &c. que sibi viæ sunt imagines: ideo exulent mortuæ.

AVTOR. Nusquam rectius, ac in templis, visuntur imagines Christi & Sanctorum. 1. Quia & Cherubinæ in Ierosolymitano stabant, iussu Dei. 2. Quia anno 201. Tertullianus lib. de Pu-

dicitia, testatur vel in calicibus sculptum Christum, ut Pastorem repertæ baiulum ouiculæ: Pluraque de statuis *Bellarmin. l. 2. de Sanctis c. 9.* ex historicis, S. Patribus, & Conciliis. 3. Ratio: Quia decent loca sacra sacros. Et templum Christianum magis est imago cœli, quam, *Hebr. 9.* Tabernaculum Mosaicum; pertinent igitur ad idem cœlitum picturæ ac sculpturæ.

RESPONSIO AD I. Mendacium est.

AD II. ait Sanderus *lib. 2. de cultu imag. c. 4.* Interdictas à Conc. ob persecutionem; tum ne Christiani putarentur idololatræ; tum ne imagines sacræ ab ethnicis violarentur. Dein; Conc. istud non est approbatum in omnibus; errauitque in nonnullis; Et fuit solum prouinciale 19. Episcoporum.

AD III. Liquet vanitas.

AD IV. Idem prisca dicitabant iconomachi: teste *Synodo VII. act. 6. 10. 3.* Nec imagines dici debent mortuæ; sunt enim viuientium in cœlis hinc inter viuentes in terris.

DE III. CALVINVS *ibid.* Non sunt vtilis pictura sine notatione historia.

AVTOR. Quo id argumento probat? Nec villo. Sunt verò perutiles. 1. Iussu Dei in Cherubinis. 2. Exemplo Christi, qui impressam linteo faciem suam Regi Abagaro misit: teste *Euagrio l. 4. c. 26. &c.* Syrophœnissa Saluatori statuum posuit: teste *Euseb. lib. 7. hist. cap. 14. &c.* Nicodemus aliam reliquit, teste *S. Athanasio. &c.* Omnes ex miraculis illustres. *S. Lucas depinxit B. Virginem. Niceph. lib. 14. hist. c. 2.* Talia plura è *Bell. repete l. 2. c. 10.*

3. Porrò Vtilitates constant multæ:

Vt

Vt Eruditio ocularis rudium, Excitatio charitatis in Deum & Sanctos; Exemplum; memoriae Christi & Sanctorum custodia, Confessio fidei. &c.

Atque ista de usu imaginum: iam de Cultu.

QVÆSTIO LXXX.

An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI id cum diris execrationibus pernegant, multis nixi mendaciis: Vt videre est in meo *Mendace Antipap. part. 1. q. 7.*

SVADENT istis. 1. Cultus simulacrorum seuerè vetatur, *Exod. 20. Dent. 4. Rom. 1.* Non quòd Iudæi ac Gentes idola ipsa pro Diis haberent; cum in iis Deum verum colerent: sed quòd nollet sic coli Deus: quantò minus Sanctos coli patitur? Id quod pluribus docere laborat Calvinus apud *Bellarmin. cap. 10. quæ c. 13. 14. 15. 16 &c.* refelluntur: ea huc redere pretium non est. 2. Imago est idolum, & contra: ergo prohibita.

AUTOR. I. Respondeo istis: Iudæi vocabant idola Deos: *Exod. 31. Fac nobis Deos.* Iudicum 18. *Deos meos abstulistis.* Item Ethnici: *Dan. 5. Laudabant Deos suos aureos, æreos: &c.* 2. Iudæi factò vitulo Deum sunt obliti verum, *Deu. 32. Psal. 105.* 3. Iudæi in idolis non intendebant colere vnum verum Deum: quia Deum corporeum quarebant: & Ægyptio vitulo similem, dicto Apim. &c. Vide *Bellarmin. c. 13. &c.*

AD II. Imago est vera rei similitudo; idolum falsa, quia est rei quæ non est: & non principiò, sed denique serpens colebatur.

II. Cùm apparatus ipse vsusque sacrarum imaginum multiplicem habeat commendationem, vti patet; & Scri-

pturæ Autoritatem; de qua etiam in *Antichristo part. 1. quæst. 24.* idcirco & Cultum Deo in Sanctis suis per eas, vt per signa, exhibitum esse sanctum oportere necesse est.

III. Ita verò omnis retrò tenuit, tradidit, defenditque veneranda Antiquitas, testibus Conciliis sacris Generalibus: vt Synodo VI. & Conc. Romano anno 733. &c. apud *Bellarmin. l. 2. de Sanctis c. 12.* Et si tempore Iconomachia quædam conciliabula Sanctos, ipsorumque iconas impugnarint, ramen ait verè August. l. 2. de bapt. c. 3. *Concilia particularia plenariis sine dubio cedere debent: Vt duo Constantinopolitana & Francofurtianum.*

Huc communis S. Patrum accedit consensus istum in sensum Lactantii de Passione Domini:

Fleete genu, Lignumque Crucis venerabile adora.

IV. Quot, quantis, quam illustribus Deus miraculis qua Vtum, qua Cultum S. imaginum adprobavit? Ad Hæmorrhoidiæ imaginem herba excrecens omni morborum generi medebatur, teste Eusebio *lib. 7. hist. c. 14.* Iuliano eandem remouente, suamque substituente, hanc de cælo diffregit ignis, capite procul proiecto. Id quod Christi statua accidisse mentiuntur Magdeburgenses *Centur. 4. c. 13.*

V. Homo est honorabilis, quia imago Dei est: ergo & Christi ac Sanctorum imagines. Quod enim vni conuenit, quia imago est, id omnibus imaginibus conuenire necesse est. Ratio autem cultus est representatio: hæc si Sancti est, is religiosus est; hæc si ciuilis, & is ciuilis est. Ita-